

Magdalena Lazarek-Janowska

Nowa wartość kredytu - kredyty proekologiczne

Problemy Zarządzania, Finansów i Marketingu 27, 427-432

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAGDALENA LAZAREK-JANOWSKA

Uniwersytet Szczeciński

NOWA WARTOŚĆ KREDYTU – KREDYTY PROEKOLOGICZNE

Streszczenie

Szczególnym instrumentem finansowym są nisko oprocentowane kredyty udzielane przez banki, przeznaczone do realizowania przedsięwzięć służących ochronie środowiska, nazywane kredytami proekologicznymi. Charakteryzują się preferencyjnym oprocentowaniem i pozwalają na przykład na finansowanie budowy oczyszczalni ścieków czy zainstalowanie odnawialnych źródeł energii. Autorka podjęła tę tematykę, gdyż zagadnienie to jest szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki.

Wprowadzenie

Niektóre banki udzielają nisko oprocentowanych kredytów przeznaczonych do realizowania przedsięwzięć, które mają służyć ochronie środowiska – nazywamy je kredytami proekologicznymi. Kredyty proekologiczne charakteryzują się preferencyjnym – niższym niż rynkowe – oprocentowaniem. Mogą z nich korzystać zarówno osoby fizyczne, jak i przedsiębiorcy czy samorządy. Środki pozyskane można przeznaczyć na zrealizowanie inwestycji o charakterze ekologicznym. Kredyty proekologiczne pozwalają więc na przykład na finansowanie budowy oczyszczalni ścieków, przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynku (docieplenie, wymiana stolarki okiennej, nowa sieć centralnego ogrzewania) i zainstalowanie odnawialnych źródeł energii (pompy ciepłe, kolektory słoneczne). Pieniądze z kredytu można przeznaczyć także na zakup urządzeń i wyrobów, które mają służyć ochronie środowiska.

1. Nakłady na ochronę środowiska – metodologia zagadnienia

Poziom nakładów na ochronę środowiska (tj. nakładów na środki trwałe i kosztów bieżących w sektorze publicznym, gospodarczym, usług ochrony środowiska oraz gospodarstw domowych) zwiększył się z 39,9 mld zł w 2000 r. do 45,4 mld zł w 2009, natomiast ich udział w PKB zmniejszył się odpowiednio z 4,5 % do 3,4%. Nakłady na środki trwałe służące do działań związanych z ochroną środowiska wzrosły z poziomu 6,5 mld zł w 2000 r. do poziomu 10,7 mld zł w 2009, tj. o 64,6%. Od kilku lat udział środków własnych inwestorów wynosi około 50,0% ogólnych nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska. Inwestycje te są w znaczący sposób finansowane przy pomocy banku¹.

Szczególnym instrumentem finansowym są kredyty preferencyjne, łączące środki pochodzące z rynku bankowego ze środkami donatorów, dysponujących funduszami przeznaczonymi na ochronę środowiska. Takie połączenie stwarza rodzaj dźwigni finansowej pomnażającej dostępne fundusze i odgrywającej rolę stymulatora rynku inwestycji proekologicznych. Kredyty preferencyjne charakteryzują się niższym w stosunku do rynkowego oprocentowaniem, możliwością uzyskania karencji w spłacie kapitału i dostosowaniem warunków kredytu do specyfiki inwestycji².

2. Uzyskanie kredytu proekologicznego

Chętnych do udzielania kredytów na inwestycje proekologiczne stale przybywa. Liderami w tym zakresie są: Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, PKO Bank Polski, BRE Bank S.A. Szczególnie szeroką ofertę kredytów proekologicznych ma Bank Ochrony Środowiska. Bank ten współpracuje z wieloma instytucjami i organizacjami związanymi z ochroną środowiska:

- kredyty na zadania objęte priorytetami regionalnymi udzielane są w współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- kredyty na zakup i montaż urządzeń i wyrobów służących do ochrony środowiska – w porozumieniu z dystrybutorami tych urządzeń;
- na termomodernizację budynków kredyty udzielane są w formule ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych;
- na przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie agroturystyki na terenach wiejskich – we współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Wsi Polskiej (EFRWP);

¹ www.gus.gov.pl.

² Informacje prasowe z BOŚ Bank S.A.

- na zbiorowe zaopatrzenie w wodę wsi i miast do 20 tys. mieszkańców – również we współpracy z EFRWP.

3. Rodzaje udzielonego wsparcia

Przedstawione poniżej możliwości wsparcia, jakie występują w ofercie BOŚ, są tylko przykładowymi, nie jest to cała oferta, jaką posiada Bank. Zaprezentowane formy kredytowania są poglądowe i nie zostały szczegółowo opisane, gdyż ta problematyka nie dotyczy treści przewodniej artykułu.

4. Kredyty preferencyjne w BOŚ z dopłatami do oprocentowania wnoszonymi przez NFOŚiGW

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej uruchomił nowy instrument ekonomiczny, jakim są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych na wskazane przez Narodowy Fundusz programy i przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych przeznaczonych na pokrycie kosztów przedsięwzięcia udzielane są na zasadach określonych w poszczególnych programach priorytetowych. Programy priorytetowe określają również m.in. budżet programu, wysokość dopłat, terminy składania wniosków oraz szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć³.

5. Kredyty na realizację przedsięwzięć energooszczędnych⁴

- Inwestycje prowadzące do ograniczenia zużycia energii elektrycznej, a w tym:
- wymiana i/lub modernizacja, w tym rozbudowa, oświetlenia ulicznego,
 - wymiana i/lub modernizacja oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego obiektów użyteczności publicznej, przemysłowych, usługowych itp.,
 - wymiana przemysłowych silników elektrycznych,
 - wymiana i/lub modernizacja dźwigów, w tym dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych,
 - modernizacja technologii na mniej energochłonną,
 - wykorzystanie energooszczędnych wyrobów i urządzeń w nowych instalacjach,
 - inne przedsięwzięcia służące do oszczędności energii elektrycznej.

³ www.bosbank.pl.

⁴ www.bosbank.pl.

6. Kredyty termomodernizacyjne i remontowe⁵

Podstawową korzyścią kredytów termomodernizacyjnych i remontowych jest możliwość uzyskania pomocy finansowej przez inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne, remontowe oraz remonty budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Pomoc ta, zwana odpowiednio:

- premią termomodernizacyjną,
- premią remontową,
- premią kompensacyjną,

stanowi źródło spłaty części kredytu zaciągniętego na realizację przedsięwzięcia lub remontu.

7. Inwestycje zrealizowane oraz ich efekty rzeczowe i ekologiczne

Spośród inwestycji w ochronę środowiska współfinansowanych przez BOŚ w I kwartale 2011 roku zakończono i przekazano do użytkowania 349 zadań o wartości kosztorysowej 25,3 mln zł. Udział kredytów BOŚ w kosztach zrealizowanych inwestycji wyniósł 60,2%.

Tabela 1

Kwota kredytów i wartość zadań zakończonych w I kw. 2011 r. dofinansowanych przez BOŚ [tys. zł]

Rodzaj kredytu	Ochrona atmosfery		Ochrona wód i gospodarka wodna		Ochrona powierzchni ziemi		Razem	
	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań	kwota kredytu	wartość zadań
Z dopłatami NFOŚiGW*	2 893	2 965					2 893	2 965
Z dopłatami WFOŚiGW	5 626	7 304	79	100	1 228	1 785	6 932	9 189
Ze środków WFOŚiGW	1 026	1 218	11	12			1 036	1 230
Komercyjne	4 001	9 114			350	2 763	4 351	11 878
Razem	13 545	20 602	89	112	1 578	4 548	15 213	25 262

* Do kapitału na kolektory słoneczne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Raportu kwartalnego* 2011, nr 1.

⁵ Udzielane zgodnie z ustawą o wspieraniu termomodernizacji i remontów z dnia 21 listopada 2008 r. (DzU z 2008 r., nr 223, poz. 1459), związane z możliwością uzyskania premii termomodernizacyjnej, remontowej i kompensacyjnej.

Największą grupę zakończonych przedsięwzięć inwestycyjnych stanowią zadania z dziedziny ochrony powietrza, w tym instalacje kolektorów słonecznych, termomodernizacje budynków oraz budowa niskoenergochłonnych budynków mieszkalnych.

Tabela 2

Wybrane efekty ekologiczne inwestycji dofinansowanych kredytami proekologicznymi osiągnięte w I kwartale 2011 r.

Redukcja emisji pyłów	97 t/rok
Redukcja emisji dwutlenku siarki	46 t/rok
Redukcja emisji dwutlenku węgla	1432 t/rok
Zmniejszenie zużycia i strat ciepła	3810 GJ/rok
Produkcja energii z OZE	887 MWh/rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Raportu kwartalnego...*, *op.cit.*

8. Dochodowość kredytów proekologicznych

Przychody z tytułu kredytów proekologicznych wyniosły na dzień 31.03.2011 rok łącznie 27,1 mln zł i wzrosły o 7% w stosunku do analogicznego okresu 2010 roku.

Tabela 3

Przychody z tytułu kredytów proekologicznych [mln zł]

	I kw. 2010	I kw. 2011	Dynamika I kw. 2011/I kw. 2010
Finanse publiczne	13,4	14,2	106,0%
Klienci korporacyjni	9,9	10,3	104,0%
Klienci detaliczni	2,1	2,6	123,8%
Razem	25,4	27,1	106,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Raportu kwartalnego...*, *op.cit.*

Całkowity wynik Banku z tytułu współpracy z klientami korzystającymi co najmniej z jednego produktu proekologicznego wyniósł w I kwartale 2011 roku. 12,7 mln zł, w tym wynikający z korzystania z innych produktów bankowych wyniósł 5,8 mln zł:

- klienci korporacyjni 3,8 mln zł
- finanse publiczne 1,5 mln zł
- klienci detaliczni 0,4 mln zł

Najwyższy dodatkowy wynik uzyskany został z tytułu współpracy z klientami korporacyjnymi.

Tabela 4

Wynik finansowy z tytułu kredytów proekologicznych [mln zł]

	I kw. 2010	I kw. 2011	Dynamika I kw. 2011 / I kw. 2010
Finanse publiczne	1,6	2,2	137,5%
Klienci korporacyjni	1,1	3,4	309,1%
Klienci detaliczni	0,8	1,3	162,5%
Razem kredyty proekologiczne	3,5	6,9	197,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Raportu kwartalnego...*, *op.cit.*

Podsumowanie

Na wyniki sprzedaży kredytów proekologicznych w 2011 r. miały wpływ:

- Kredyty proekologiczne udzielone w ramach konsorcjum bankowego na łączną kwotę 56,4 mln zł (52,3% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych).
- Kredyty proekologiczne udzielane ze środków banków zagranicznych na łączną kwotę 24,0 mln zł (22,3% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych). Kredyty te, stanowiące 72% ogólnej kwoty udzielonych kredytów z linii zagranicznych, finansowały głównie projekty realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego i spółki komunalne.
- Kredyty Banku udzielone na komercyjnych warunkach w łącznej kwocie 13,1 mln zł, głównie w celu uzupełnienia środków na realizację inwestycji z udziałem dotacji unijnych (12,2% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych).
- Kredyty we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w łącznej kwocie 8,5 mln zł (7,9% ogólnej kwoty kredytów proekologicznych). Bank współpracował w różnym zakresie z szesnastoma wojewódzkimi funduszami, przy czym współpraca z WFOŚiGW w Toruniu (3,2 mln zł), Szczecinie (2,2 mln zł) i Warszawie (1,6 mln zł) przyniosła najlepsze efekty.

NEW VALUE OF CREDIT – ECOLOGICAL LOANS

Summary

Particular financial instrument are low-interest loans provided by the banks, for the development of projects for the protection of ecological environment called loans. Characterized by preferential rates and allow, for example, finance the construction and installation of sewage treatment plants renewable energy sources. The author took on this subject, because the issue is particularly important for the proper functioning of the economy.

Translated by Magdalena Lazarek-Janowska